

Sygn. akt VIII U 1960/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 września 2016 roku.

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia Sądu Okręgowego Dorota Stańczyk

Protokolant: - p. o protokolanta sądowego Dorota Hordziejewska

po rozpoznaniu w dniu 30 września 2016 roku w Lublinie

sprawy M. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania M. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 18 listopada 2015 roku znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala M. R. prawo do emerytury od dnia 1 października 2015 roku.

Sygn. akt VIII U 1960/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 listopada 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił M. R. prawa do emerytury przyznawanej na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych. Organ rentowy nie uwzględnił jako pracy w takich warunkach okresu od dnia 30 listopada 1976 roku do dnia 19 lipca 1995 roku z tytułu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) SA, ponieważ w przedłożonym świadectwie jako podstawę prawną określającą stanowisko pracy podano zarządzenie nr 16 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 10 grudnia 1983 roku, które uprawnia jedynie do wzrostu emerytury (decyzja – k. 85 a.e.).

M. R. wniósł odwołanie od powyższej decyzji, domagając się jej zmiany poprzez przyznanie prawa do emerytury. W uzasadnieniu argumentował, że w spornym okresie faktycznie pracował w warunkach szczególnych, co mogą potwierdzić zeznania wskazanych świadków, natomiast zaniedbanie pracodawcy w zakresie prawidłowego wystawienia świadectwa pracy nie może w sposób negatywny wpływać na prawo do emerytury (odwołanie – k. 2 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podnosząc argumentację jak w zaskarżonej decyzji (odpowiedź na odwołanie – k. 3-4 a.s.).

Sąd Okręgowy w Lublinie ustalił i zważył, co następuje:

M. R. urodził się w dniu (...). W dniu 27 października 2015 roku złożył do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wniosek o emeryturę (wniosek – k. 65-68 a.e.). Dołączył do niego dokumenty potwierdzające okresy składkowe i nieskładkowe, w tym świadectwo wystawione przez Przedsiębiorstwo (...) SA w R. Oddział w C.. Wynika z niego, że wnioskodawca w okresie od dnia 30 listopada 1976 roku do dnia 19 lipca 1995 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w warunkach szczególnych na stanowisku ślusarz-spawacz. Jako podstawę prawną powołano w nim zarządzenie nr 16 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 10 grudnia 1983 roku (świadectwo – k. 77 a.e.).

Na podstawie powyższego wniosku oraz posiadanej dokumentacji organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję, odmawiającą prawa do emerytury wcześniejszej z uwagi na nieudowodnienie co najmniej 15-letniego stażu pracy w warunkach szczególnych. Jednocześnie Zakład uznał, że wnioskodawca udowodnił okresy składkowe i nieskładkowe w wysokości co najmniej 25 lat, ukończył wymagany wiek 60 lat oraz złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (decyzja – k. 85 a.e.).

M. R. posiada uprawnienia do spawania. W okresie od dnia 15 marca 1975 roku do dnia 16 września 1975 roku ukończył kurs podstawowy spawania elektrycznego (kserokopia książeczki spawacza –k. 31 a.s.; karta spawacza k. 64 akt osobowych. – k. 29 a.s.).

W dniu 30 listopada 1976 roku zawarł z Zakładem (...),(...) i (...) (następnie Przedsiębiorstwo (...) SA) w C. umowę o pracę. Został zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku montera maszyn i urządzeń przemysłowych – spawacza (świadectwo pracy k. 1 oraz umowa o pracę k. 89 akt osobowych – k. 29 a.s.).

W powyższym zakładzie pracy wnioskodawca pracował przez 8 godzin dziennie, wykonując spawanie elektryczne. Do jego obowiązków należało spawanie elektryczne konstrukcji stalowych, elementów młyna oraz pieca, w tym segmentów metalowych wewnątrz pieca. Czynności te wykonywał na terenie obiektów cementowni.

Praca wykonywana była na wydziale mechanicznym w brygadach remontowych, w skład których wchodziło 2-3 spawacze oraz ślusarze. Każda brygada pracowała na jednym odcinku. Spawacze zajmowali się jedynie spawaniem, natomiast ślusarze wykonywali czynności pomocnicze, takie jak wymienianie łożysk, płyt, szlifowanie styków oraz demontaż urządzeń. Zdarzało się również, że pomagali przy trzymaniu większych elementów podczas spawania (zeznania wnioskodawcy – k. 26v-27, 33v a.s., zeznania świadków J. D. – k. 32v-33 a.s. oraz H. J. – k. 33 a.s.).

W czasie zatrudnienia w (...) SA wnioskodawca systematycznie podnosił swoje kwalifikacje, biorąc udział w kursach spawalniczych i uzyskując odpowiednie uprawnienia (zaświadczenia k. 60-61, 65, 67, 71 akt osobowych – k. 29 a.s.).

M. R. w okresie od dnia 24 października 1978 roku do dnia 4 maja 1979 roku odbywał służbę wojskową. Został po niej zatrudniony na tym samym stanowisku od dnia 4 czerwca 1979 roku (świadectwo pracy k. 1 akt osobowych, umowa o pracę k. 90 akt osobowych, karta powołania do czynnej służby wojskowej k. 132 akt osobowych – k. 29 a.s.).

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o zgromadzoną dokumentację oraz zeznania świadków i wnioskodawcy.

Sąd obdarzył zeznania świadków wiarą w całości. Zarówno J. D., jak i H. J. pracowali w jednej brygadzie w okresie zatrudnienia wnioskodawcy w (...) SA. J. D. był ślusarzem, zaś po ukończeniu kursu spawania pracował, podobnie jak wnioskodawca, na stanowisku spawacza. Świadek ten uzyskał prawo do wcześniejszej emerytury. Świadek H. J. również początkowo pracował jako ślusarz, a po uzyskaniu uprawnień, jako spawacz, obaj w wnioskodawcę podnosili kwalifikacje w zakresie spawania, będąc pracownikami tegoż zakładu pracy. Długi okres zatrudnienia oraz powtarzalność i tożsamość wykonywanych czynności spowodowały, że świadkowie dobrze zapamiętali obowiązki, do wykonania których zobowiązany był wnioskodawca oraz warunki panujące w miejscu pracy. Wskazali, że wykonywał

jedynie czynności spawania. Z ich zeznań wynika, że wnioskodawca nie wykonywał innych, poza spawaniem, czynności, w tym ślusarskich, które były zarezerwowane jedynie dla ślusarzy, pracujących w brygadach razem ze spawaczami. Świadkowie potwierdzili również, że w okresie zatrudnienia skarżący odbywał kursy podnoszące jego kwalifikacje. Zeznania wnioskodawcy są zbieżne z treścią zeznań świadków i jako takie Sąd uznał je również za wiarygodne.

Także dokumentacja została obdarzona przez Sąd wiarą w całości. Przede wszystkim akta osobowe zawierały informacje niezbędne dla ustalenia wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Angaże, umowy oraz zaświadczenia potwierdziły, że M. R. wykonywał pracę spawacza w całym okresie zatrudnienia. Dowody z dokumentów zostały sporządzone w przepisanej formie przez kompetentne osoby oraz nie były kwestionowane przez żadną ze stron. Z tego względu Sąd nie znalazł podstaw do odmówienia im wiarygodności.

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 887, ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27. Emerytura taka przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Ponadto zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43) okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Według § 3 cytowanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Natomiast § 4 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Wspomniany wykaz A stanowi załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów, zawierający listę prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego. W stosunku do wnioskodawcy i okresu jego zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) SA zastosowanie będzie miał Dział IX załącznika „Prace różne”, poz. 12 „Prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowowodorowym”.

Ponadto § 1 ust. 1 cytowanego rozporządzenia stanowi, że właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B. Stanowisko wnioskodawcy wymienione jest w zarządzeniu nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 roku w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury lub renty (Dz. Urz. MB z 1983 r., nr 3, poz. 6), w Dziale XIV, poz. 12 pkt 1 „spawacz elektryczny i gazowy”.

Jednocześnie, zgodnie z ustalonym stanem faktycznym w niniejszej sprawie bezsporne jest, że skarżący ukończył wymagany wiek 60 lat, udowodnił co najmniej 25-letni okres składkowy i nieskładkowy, a także wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Jedynym warunkiem, którego według organu rentowego nie spełnił wnioskodawca, było nieudowodnienie co najmniej 15-letniego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych. Przyczyną takiego ustalenia było powołanie się w świadectwie wykonywania prac w warunkach szczególnych na niewłaściwe przepisy resortowe.

Sąd Okręgowy wskazuje, że brak w świadectwie pracy informacji, bądź podanie błędnych informacji o tym, czy praca wykonywana była w szczególnych warunkach nie jest wiążący w postępowaniu sądowym z zakresu ubezpieczeń społecznych. Rację ma wnioskodawca, podnosząc w odwołaniu, że nie może to powodować negatywnych konsekwencji dla pracownika w sytuacji, gdy innymi sposobami wykaże, że faktycznie świadczył pracę w szczególnych warunkach. Takie stanowisko jest zgodne z poglądami orzecznictwa. Świadectwo pracy nie jest bowiem dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 roku (Dz. U. z 2014 roku, poz. 101; ze zm.) kodeksu postępowania cywilnego, gdyż podmiot wydający to świadectwo nie jest ani organem państwowym, ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej. Tylko dokumenty wystawione przez takie organy stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Natomiast świadectwo pracy traktuje się w postępowaniu sądowym jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki podlega kontroli zarówno co do prawdziwości wskazanych w nim faktów, jak i co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 2004 roku, III UK 31/04, OSNP z 2005 roku, Nr 1, poz. 13).

W toku niniejszego postępowania Sąd ustalił, że M. R. pracował w warunkach szczególnych w Przedsiębiorstwie (...) S.A. w okresie, który został zakwestionowany przez organ rentowy, tj. od dnia 30 listopada 1976 roku do dnia 19 lipca 1995 roku, a więc łącznie 18 lat, 7 miesięcy i 20 dni.

Okres służby wojskowej, jaką odbył skarżący w okresie zatrudnienia w (...) SA także został zaliczony do pracy w warunkach szczególnych. Niezbędnym ku temu warunkiem jest powrót do pracy w ciągu 30 dni, która będzie pracą wykonywaną w takich warunkach. Wnioskodawca powinien wykonywać tę pracę zarówno przed odbyciem służby wojskowej, jak i bezpośrednio po jej zakończeniu, co też miało miejsce w niniejszej sprawie (zob. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2014r., II UK 349/12, wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 16 października 2014 r., III AUa 105/14, LEX nr 1624028).

Reasumując Sąd ustalił, że wnioskodawca spełnił wszystkie warunki do przyznania mu prawa do emerytury w oparciu o przepis art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Sąd zmienił zatem zaskarżoną decyzję i z uwzględnieniem art. 129 ust. 1 ustawy emerytalnej ustalił M. R. prawo do emerytury od dnia 1 października 2015 roku.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy w Lublinie na postawie powołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 orzekł jak w sentencji wyroku.